

*Мисик Ірина Георгіївна (Одеса) – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, декан факультету української філології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Михальчук Тетяна Володимирівна – магістрант факультету іноземної філології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».*

ВИВЧЕННЯ ОСНОВНИХ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ НАУКИ НА ТРЬОХ РІВНЯХ ПІЗНАННЯ

Мета: визначити етапи пізнання основних структурних елементів науки. Предмет: особливості вивчення основних структурних елементів науки.

Дослідження основних структурних елементів відбувається на трьох основних етапах: теоретичному, метатеоретичному та емпіричному.

Для емпіричного рівня пізнання характерні опис, узагальнення, систематизація і класифікація даних, збір фактів.

Метою цього рівня пізнання є: 1.Класифікація фактів за їх змістом, дослідження наявних контактів між зібраними матеріалами. 2.Відокремлення типових фактів. 3. Опис кожного факта у сфері його дослідження.

Головна функція емпіричного рівня пізнання – це опис наукових явищ. Теоретичний рівень пізнання – це детальний аналіз наукових фактів, усвідомлений та зазначений у мові науки, заглиблення у зміст явищ, формулювання його в чисельній і якісній формі, вибір принципу дії та рекомендацій щодо практичного впливу на ці явища. Основною задачею теоретичного рівня є досягнення об'єктивної істини. Для цього використовуються такі пізнавальні прийоми, як абстрагування, синтез, ідеалізація, дедукція. На цьому рівні домінуючим є раціональне пізнання, яке реалізується через процес мислення в таких основних його логічних формах: поняття, судження, умовивід.

Емпіричний та теоретичний рівень мають багато відмінностей за гносеологічною спрямованістю досліджень, за пізнавальними функціями, за характером і типом отриманих наукових результатів, за методами отримання знань, за співвідношенням чуттєво-сенситивного та раціонального компонентів у пізнанні.

Емпіричне знання опосередковується теоретичним: теоретичне пізнання вказує, які саме явища та події мають бути об'єктом емпіричного дослідження, які параметри об'єкта мають бути виміряні та в яких умовах має проводитись експеримент. Теоретичний рівень також виявляє і вказує емпіричному ті межі, у яких результати його істинні, у яких емпіричне знання може бути застосованим практично. Саме в цьому і полягає евристична функція теоретичного рівня наукового пізнання.

У кінці ХХ ст. виник новий рівень пізнання, який здобув назву метатеоретичний. Він виконує функцію основ науки. Її обгрунтував американський історик і філософ науки Томас Кун, який увів у методологію науки нове фундаментальне поняття "парадигма" (від грецького "зразок"). Але багато філософів все ще не дійшли єдиної думки щодо рівнів та методів вивчення їх компонентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Басков А.Я., Туленко Н.В. Методология научного исследования: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2009. – 124с.
2. Пилушенко В.Л., Шкрабак И.В., Славенко Е.И. Наукове дослідження :

організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч.посібник. – Київ:Лібра, 2008. – 244с.

3. Пилюшенко В.Л., Шкрабак И.В. Методология и организация научного исследования – Донецк, 2009. – 285с.